

Dato: 220922

Til olje og energiminister Terje Aasland

Felles brev fra LO, Fellesforbundet, Industri Energi, EI og IT-forbundet, Norsk Industri, Offshore Norge og Nelfo

Behov for endringer i ordningen med opprinnelsesgarantier

I Hurdalsplattformen står det at regjeringen vil «Fjerne ordningen med opprinnelsesgarantier og prioritere industriens kraftbehov». Dette er et syn LO, Fellesforbundet, Industri Energi, EI og IT-forbundet, Norsk Industri og Offshore Norge støtter opp om.

Opprinnelsesgarantier er en ordning der europeiske strømkunder kan kjøpe et bevis for at det et eller annet sted i Europa produseres like mye fornybar kraft som det de kjøper. Opprinnelsesgarantier er et finansielt verdipapir. Det er derfor ingen fysisk sammenheng mellom opprinnelsesgarantiene og den faktiske bruken av fysisk kraft hos forbrukerne.

Standarder for miljø- og klimagassrapportering åpner for at forbrukere og næringsliv kan «dokumentere» sine energikilder ved å kjøpe opprinnelsesgarantier. Det åpner for grønnvasking av miljøregnskapene. Miljørapportering av klimagassutslipp for kraftforbruk gjøres ved to metoder, der hvor det er mulig: den lokasjonsbaserte (fysisk produksjonsmik) og den markedsbaserte (varedeklarasjon/opprinnelsesgarantier).

Norsk Industri, Offshore Norge, Nelfo, LO, EL og IT Forbundet, Industri Energi og Fellesforbundet mener opprinnelsesgarantiordningen undergraver fornybar kraft som et norsk fortrinn og Norge som vertskapsland for industrielle satsinger.

Vi mener at den lokasjonsbaserte metoden skal være den eneste metoden for miljørapportering. Det betyr at det er den faktiske, fysiske kraften man får levert som bør danne grunnlag for rapporteringen. NVEs klimadeklarasjon viser at i Norge får alle forbrukere i hovedsak levert fornybar strøm.

Den norske praktiseringen med salg av opprinnelsesgarantier fører beviselig til dobbelttelling av fornybar kraft. Først selger kraftselskapene den fysiske kraften til de norske forbrukerne. Norske forbrukere kan dermed deklare sitt kraftforbruk med henvisning til nasjonal klimadeklarasjon. Deretter selges den samme kraften i et marked for opprinnelsesgarantier, der europeiske forbrukere kan deklare sitt kraftforbruk finansielt. De selger altså samme vare to ganger.

Organisasjonenes primærstandpunkt er at ordningen med opprinnelsesgarantier må avvikles. Samtidig har vi forståelse for at dette er en prosess som vil ta tid. Det er likevel helt avgjørende at regjeringen raskt følger opp intensjonen i Hurdalsplattformen, slik at skadene som påføres norsk næringslivs konkurranseevne begrenses mest mulig. Bedriftene opplever økende press for å kjøpe opprinnelsesgarantier og det haster med å finne løsninger.

Vi mener salg av opprinnelsesgarantier i størst mulig grad må følge salg av fysisk strøm, slik at miljørapportering så langt det er mulig gjenspeiler faktiske miljøvirkninger. Dette vil bidra til å hindre dobbelttelling av norsk fornybar kraftproduksjon.

Vi ber regjeringen raskt iverksette følgende tiltak:

- *Koble salg av fysisk kraft i Norge til overføring av opprinnelsesgarantier:*
 - ✓ begrense eksporten av opprinnelsesgarantier til å tilsvare fysisk krafteksport

- ✓ sikre at opprinnelsesgarantier følger vederlagsfritt med ved salg av strøm generelt, ved salg av langsiktige kraftkjøpsavtaler (PPAer), og/eller ved salg fra statlig/offentlig eide produsenter el.
- *Fremme den lokasjonsbaserte metoden for rapportering av utslipp fra kraftforbruk, slik at nasjonale markeder for opprinnelsesgarantier foretrekkes fremfor internasjonale markeder. Dette kan inkludere:*
 - ✓ melde Statnett ut av foreningen for europeiske opprinnelsesgarantiansvarlige (AIB).
 - ✓ utforme NVEs varedeklarasjon på en måte som i størst mulig grad fremmer den lokasjonsbaserte metode.
- *Bestemme i tildelingsbrev til statlige virksomheter at den lokasjonsbaserte metode for klimagassrapportering skal brukes og at de ikke skal kjøpe opprinnelsesgarantier.*
- *Drive påvirkningsarbeid mot EU for å fremme den lokasjonsbaserte metode.*

Regjeringen har gjennom formuleringene i Hurdalsplattformen vist at den forstår alvor i saken og ønsker endringer som sikrer at fysisk tilgang til fornybar kraft fortsatt skal være et konkurransefortrinn. Nå haster det. Vi forventer derfor at regjeringen i statsbudsjettet for 2023 legger frem en tempoplan og redegjør for hvordan den vil følge opp saken.